Cena zł 10.—

Tygodnik Gospodarczy

WYDAWNICTWO
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W POZNANIU

Organ publikacyjny Wojewódzkiego Wydziału Aprowizacji i Handlu, Wojewódzkiego Wydziału Przemysłowego, Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej w Poznaniu

Rok II — 9 lutego 1946 — Nr 6

Istota i zadania Ochrony Skarbowej

Sytuacja powojenna w naszym odrodzonym Państwie charakteryzuje się między innymi większą niż w czasach normalnych, ilością instytucyj powołanych do zwalczania wszelkiego rodzaju przestępczości. Przeciętny obywatel nie orientuje się nawet w charakterze tych instytucyj, zwłaszcza jeżeli chodzi o organa mające zadania specjalne.

Przeciętny obywatel wie, że zasadnicza funkcja zwalczania przestępczości należy do władz sądowych i prokuratorskich. Wie też, do jakich zadań powołane zostały Specjalne Sądy Karne i ich Prokuratury. Orientuje się z grubsza w zadaniach nałożonych na władze Bezpieczeństwa Publicznego czy w zadaniach Milicji Obywatelskiej — jako tego najpopularniejszego organu, powołanego bezpośrednio do utrzymania porządku prawnego, organu wykonawczego w stosunku do władz wymienionych poprzednio. Wszystkie te instytucje zna tenże obywatel conajmniej z prasy, jeżeli nie z osobistego zetknięcia się z którąkolwiek z nich w życiu codziennym.

Rzadziej już natomiast spotkać można wśród społeczeństwa całkowite zrozumienie zadań czy celów dalszych instytucyj, mających w walce z przestępczością całkiem specjalne funkcje tzn. obejmujących węższy rzeczowo zakres działania. Nawet w prasie codziennej można było obserwować w obecnym okresie wypowiedzi pod adresem np. „Urzędu do Walki z Lichwą i Spekulacją", „Lotnej Brygady Kontroli" i innych tym podobnych władz, których nazwy dla przeciętnego czytelnika były już tylko czymś ogólnikowym czy to pod względem ich uprawnień, czy nawet co do miejsca ich siedziby. Że za tymi niewłaściwie użytymi nazwami kryje się Ochrona Skarbowa, — nie przypuszczali zapewne sami autorzy odnośnych wypowiedzi prasowych.

Ochrona Skarbowa nie jest instytucją całkiem nową; istniała ona już na wiele lat przed wojną i została obecnie jedynie na nowo powołana do życia i na nowych podstawach zorganizowana. Jest ona właśnie jedną z tych władz śledczych i wykonawczych, mających w zakresie zwalczania przestępczości zadania ściśle specjalne. Jak sama jej nazwa wskazuje, celem jej istnienia jest bezpośrednia walka z przestępczością godzącą w interesy Skarbu Państwa, względnie w interesy gospodarstwa narodowego wogóle. W tym naświetleniu zrozumiałe jest, że wchodzi ona pod względem organizacyjnym w skład resortu Ministerstwa Skarbu.

Jak wszystkie władze administracji państwowej jest ona instancyjnie zróżniczkowana. I tak: na poziomie Ministerstwa reprezentuje ją Główny Inspektorat Ochrony Skarbowej, właściwy miejscowo dla całego terenu Państwa; na poziomie Izb Skarbowych instytucją Ochrony Skarbowej jest Okręgowy Inspektorat Ochrony Skarbowej, właściwy miejscowo dla terenu Izby Skarbowej; wreszcie podległe Okręgowemu Inspektoratowi O. S. są poszczególne Brygady Ochrony Skarbowej — właściwe miejscowo dla terenu kilku powiatów.

Organizację władz Ochrony Skarbowej na terenie naszego województwa podało do publicznej wiadomości ogłoszenie Izby Skarbowej w Poznaniu, zamieszczone w dziale urzędowym Poznańskiego Dziennika Wojewódzkiego z dnia 28 paźdz. 1945 r. (Nr 11, poz. 86). Według tego ogłoszenia władzami Ochrony Skarbowej na terenie woj. Poznańskiego są: dla całego terenu województwa poznańskiego — **Okręgowy Inspektorat Ochrony Skarbowej** w Poznaniu a dla poszczególnych powiatów następujące **Brygady Ochrony Skarb.**

Brygada O. S. w Poznaniu — na m. Poznań i na powiaty poznański, śremski, średzki i nowotomyski,

Brygada O. S. w Gnieźnie — na m. Gniezno, pow. gnieźnieński, mogileński, wągrówiecki, wrzesiński i żniński,

Brygada O. S. w Kaliszu — na powiaty kaliski, jarociński, kępiński, krotoszyński i ostrowski,

Brygada O. S. w Lesznie — na pow. gostyński, kościański, leszczyński, rawicki, wolsztyński i wschowski,

Brygada O. S. w Kole — na

Brygada O. S. w Międzychodzie — na pow. chodzieski, pow. kolski, koniński i turecki, czarnkowski, międzychodzki, obornicki, szamotulski oraz na pow. Trzcianka i Piła.

W niniejszym numerze:

W najbliższych numerach:

Stałe działy:

W międzyczasie zorganizowane zostały dodatkowo:

Brygada O. S. w Gorzowie — na pow. gorzowski, strzelecki, międzyrzecki, sulęciński i skwierzyński.

Brygada O. S. w Zielonej Górze — na pow. gubiński, krośnieński, rypiński, słubicki, siebidziński, sulechowski i zielonogórski.

Powyższe 8 Brygad obejmują więc swą siecią cały teren województwa poznańskiego włącznie z Ziemią Lubuską. Brygady te są właśnie organami Ochrony Skarbowej, z którymi stykają się sfery kupieckie czy w ogóle gospodarcze z tytułu bezpośredniej ich działalności w terenie. Inspektorat jest władzą drugiej instancji, sprawującą nad działalnością tychże Brygad nadzór służbowy i koordynującą współpracę Brygad z innymi władzami powołanymi do współdziałania w zwalczaniu przestępczości. Jeżeli chodzi o rzeczowy zakres działania władz Ochrony Skarbowej, to jak już wyżej wspomniano, jest on zawarty w określeniu „zwalczanie przestępczości godzącej w interesy Skarbu Państwa lub gospodarki narodowej". Pod pojęcie takiej właśnie przestępczości podpadają: **naruszenie obowiązujących przepisów o podatkach bezpośrednich, opłatach stemplowych, przepisów o akcyzach, monopolach i cle, przepisów dewizowych i walutowych, przepisów ustawy o majątkach opuszczonych i porzuconych oraz przepisów dekretu o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej.** Naruszenie przepisów podatkowych czy akcyzowych pociąga bowiem za sobą uszczuplenie dochodów Skarbu Państwa, godzi więc tym samym w finansowe podstawy Państwa, poza tym zaś stwarza nierówne warunki konkurencji dla przedsiębiorstw lojalnie ponoszących ciężary fiskalne. Łamanie przepisów dewizowych — to sabotowanie gospodarstwa narodowego i popieranie międzynarodowego kapitału. Niezgłoszenie mienia poniemieckiego — to przywłaszczenie sobie własności państwowej, wreszcie lichwa czy spekulacja — to szantażowanie pracującego społeczeństwa w imię własnej wygody. Wszystkie te grupy przestępstw mają jedną cechę wspólną, która decyduje o połączeniu ich w jedną domenę Ochrony Skarbowej; **tą cechą jest ich szkodliwość dla gospodarstwa narodowego.**

Powyższa lista nie wydaje się być już całkiem zamknięta. Ostatnie jej pozycje zostały dołączone bowiem dopiero przed kilkoma miesiącami, w najbliższych miesiącach może więc owa lista powiększyć się o nowe dziedziny przestępczości, których zwalczanie wymaga specjalnych wiadomości, przede wszystkim z dziedziny gospodarczej.

Akcja zwalczania wyżej opisanych przestępstw polega na:

1. zapobieganiu przestępstwom, zanim zostaną dokonane,
2. na ujawnianiu przestępstw dokonanych, wreszcie
3. na ściganiu już ujawnionych przestępstw.

Zapobieganie przestępstwom polega, realnie rzecz biorąc, głównie na pouczaniu społeczeństwa o istniejących przepisach karnych; przeciętny obywatel nie czyta bowiem Dzienników Ustaw, czy przeglądów prawniczych a raczej patrzy na to, co robią inni w jego otoczeniu; jeżeli obserwuje np., że większość ludzi z jego otoczenia pali papierosy zagraniczne czy tytoń tzw. swojski, — wydaje mu się, że chyba to jest w porządku. Zapobieganie przestępczości musi jednak dążyć także do wyłączenia ze społeczeństwa grup czy jednostek, których działalność mogłaby się przyczynić do rozwoju przestępczości; wreszcie zmierza ona do wyeliminowania z życia gospodarczego takich jego objawów, które stwarzają przychylne dla rozwoju przestępczości warunki.

Ujawnianie i ściganie przestępstw nie wymaga bodaj specjalnego omówienia. Należy jednak zaznaczyć na tym miejscu, że Ochrona Skarbowa nie jest władzą powołaną do sądzenia czy karania za poszczególne fakty łamania prawa. Do tej funkcji są bowiem powołane właściwe władze orzekające, różne w zależności od rodzaju danego przestępstwa; a więc np. w wypadku niezgłoszenia ruchomości poniemieckich — Sąd Okręgowy, w wypadku nieujawnienia cen na artykuły pierwszej potrzeby — Starostwo Powiatowe itd. Organa Ochrony Skarbowej są organami śledczymi i wykonawczymi. Jako takie, mają one mniej więcej te same prawa przy ściganiu przestępstw skarbowych, czy innych przestępstw specjalnych, co organa Milicji Obywatelskiej wzgl. Władz Bezpieczeństwa Publicznego przy ściganiu przestępstw pospolitych. Postępowanie przygotowawcze przez te organa prowadzone nazywa się tak samo dochodzeniem i opiera się przede wszystkim na ogólnie znanych przepisach Kodeksu Postępowania Karnego. Podobnie też, jak przy każdym innym dochodzeniu, o wykryciu każdego poważniejszego przestępstwa powiadamia Ochrona Skarbowa prokuratora, który w miarę potrzeby może sam pokierować dalszym dochodzeniem.

Zarysowane wyżej zadania i cele Ochrony Skarbowej są bez wątpienia obszerne, szczególnie na tle obecnej sytuacji gospodarczej, mimo iż tak wąski wydaje się ich zakres rzeczowy. Przetłumaczone na język potoczny dadzą się one określić krótko: **Uzdrowienie i znormalizowanie życia gospodarczego.** Do zadań tych podchodzić należy poważnie i po sumiennym przygotowaniu się. To też tutejszy Inspektorat Ochrony Skarbowej poświęcił na to przygotowanie przeszło 3 miesiące czasu. Liczy on jednak na to, że znajdzie także wśród społeczeństwa zrozumienie dla ważności swych zadań i zaufanie co do legalności swych metod pracy.

W najbliższych numerach „Tygodnika Gospodarczego" ukaże się omówienie dekretu o zwalczaniu spekulacji i lichwy wojennej oraz innych przepisów dotyczących kupiectwa, rzemiosła i przemysłu, — z punktu widzenia Ochrony Skarbowej.

mgr. Zygmunt Szyc

Wykaz przedmiotów, których okres zużycia nie przekracza pięciu lat

26. Płyty wolantowe (gremple),
27. Palniki gazowe przy kotłach parowych i destylacyjnych do pieców hutniczych,
28. Pistolety do lakierowania natryskowego,
29. Pompki blaszane do olejów,
30. Przybory drukarskie: klisze, końcówki, kliny wyzwalające do kaszt, odlewy drukarskie, linie, czcionki drukarskie, metalowe i drewniane, wszelkich rodzajów, linie mosiężne, ornamenty mosiężne i z metali czcionkowego, matryce do maszyn do składania do linotypów itp.), koryta metalowe rotograwury, kuwety porcelanowe, metalowe, krzemiakowe dla chemigrafii, rakle do maszyn drukarskich, szablony do drukarń itp.,
31. Przybory laboratoryjne metalowe,
32. Przybory tkackie, karty papierowe do krosien, karty do żakardów cewki, papierowe, drewniane, metalowe, czółenka tkackie, gary do przędzy fibrowe i blaszane,
33. Przyrządy dla ochrony przeciwgazowej,
34. Przyrządy do pakowania (do ściągania bednarki),
35. Przyrządy ratownicze dla straży pożarnych: hydranty drabiny, bosaki, haki, topory i tp.,
36. Przyrządy wszelkiego rodzaju osłony i zabezpieczenia wprowadzone w celu zapewnienia bezpieczeństwa przy pracy,
37. Rozpylacze (pulweryzatory) dla kwasów, ołowiane i inne,
38. Sita włosiane i metalowe zwyczajne,
39. Słupołazy,
40. Sprzęt do lutowania,
41. Szczotki metalowe,
42. Taśmy zgrzebne (gremple),
43. Uchwyty do tokarek, wiertarek i tp.,
44. Walce do wyrobu cukierków,
45. Zegary sprężynowe w halach fabrycznych,

C. Urządzenia.

1. Balony do wody sodowej,
2. Bańki na oliwę,
3. Beczki transportowe, żelazne i blaszane,
4. Beczki z mieszadłem blaszane,
5. Bębny z kablem gumowym do reflektorów,
6. Czerpaki żelazne, emaliowane, z blachy cynkowej i aluminiowej,
7. Drabiny szybowe,
8. Drezyny do transportu drzewa i materiałów,
9. Garnki do odwęglania,
10. Garnki emaliowane,

(ciąg dalsz nastąpi)

Co podlega podatkowi obrotowemu

Pięcioletni z górą okres polityki wroga niszczenia wszystkiego co polskie nie ominął oczywiście najniezbędniejszych nawet źródeł ustawodawstwa skarbowego.

Spełniając wielokrotnie wysuwane życzenia ze sfer szerokiego ogółu czytelników, interesującego się przepisami podatkowymi, uznaliśmy za jeden z najbardziej piekących nakazów chwili, zaznajomienie czytelników naszych z najważniejszymi postanowieniami ustawodawstwa skarbowego, zaktualizowanego nowymi przepisami podatkowymi, które weszły w życie po dniu 1 września 1939 r. i to w formie jak najprostszej, noszącej charakter wyjaśniający.

Ustawa z dnia 8 maja 1938 r. *o podatku obrotowym* znosi świadectwa przemysłowe i przekształca dotychczasowy charakter podatku przemysłowego na typ podatku obrotowego. Nowa ustawa zmienia konstrukcje zasadniczych pojęć ustawy o podatku przemysłowym z r. 1925.

Pierwszym takim pojęciem jest *przedmiot opodatkowania.* Ujęcie przedmiotu podatkowego w starej ustawie o podatku przemysłowym opierało się na istnieniu zespołu urządzeń techniczno-gospodarczych i praw majątkowych, czyli przedsiębiorstwa. Takie jednak określenie, jak się okazało, nie jest bynajmniej dla podatku obrotowego właściwe i zawiera wewnętrzną sprzeczność, gdyż w wielu przypadkach istnienie i działalność obiektów, posiadających według taryfy niewątpliwy charakter przedsiębiorstw i obciążonych świadectwem przemysłowym — nie powodowały równocześnie obowiązku podatkowego w podatku obrotowym. W praktyce obowiązek podatkowy uzależniony został nie od istnienia przedsiębiorstwa lub wykonywania pracy osobistej, lecz od zawarcia kontraktu cywilnego i dokonywania wynikających z tego kontraktu świadczeń odpłatnych.

Ujemne skutki takiego ujęcia sprawy nie ograniczały się bynajmniej do nieścisłości teoretycznej, lecz powodowały bardzo wiele trudności praktycznych. Wyliczone mianowicie kazuistycznie w taryfie grupy przedsiębiorstw obejmowały w aktualnym układzie stosunków tylko część przedmiotów podatkowych, natomiast pozostała wielka liczba przedsiębiorstw „innych", nie posiadała innego kryterium, jak tylko „obliczone na zysk", kryterium z natury rzeczy nieścisłe i pociągające za sobą liczne spory.

Przy analizowaniu nader różnorodnych czynności współczesnych przedsiębiorstw, władza wymiarowa musiała rozważać, które z tych czynności mają charakter samoistnych przedsiębiorstw, bądź ze względu na wyszczególnienie ich w taryfie, bądź ze względu na „obliczenie na zysk". Podobne trudności występowały przy opodatkowaniu zajęć osobistych. Z uwagi na to, iż zajęcia te wyliczone zostały w ustawie taksatywnie, nie było możliwem pomóc sobie przez stosowanie zasady analogii.

Likwidacja świadectw przemysłowych przekreśla równocześnie przykładowe niejako wyliczenie przedmiotów podatkowych, a nowa ustawa o podatku obrotowym przyjmuje taką definicję ogólną, która odpowiada ogólnym zasadom określania przedmiotu podatkowego, ustalonym przez dotychczasową praktykę.

Przyjęto więc — jako określenie przedmiotu podatkowego — świadczenia, mające charakter wykonywania kontraktu cywilnego i posiadające dwie istotne cechy: *odpłatność i zawodowość.*

Zapewne, że i takie ujęcie, a zwłaszcza interpretacja ostatniej cechy, nie usunie całkowicie wszystkich możliwych wątpliwości, jednakże przy tak szerokim zasięgu stosunków społecznych, z jakim mamy do czynienia przy podatku obrotowym, postulat idealnej dokładności jest w ogóle nieosiągalny, natomiast wyżej przytoczona definicja prawna jest bardziej ścisła, dokładna i użyteczna, niż jakiekolwiek określenie wyłącznie gospodarcze.

A. Przedmiot opodatkowania

Podatkowi obrotowemu podlegają prywatno-prawne, zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy lub usług.

Definicje pojęć: a) świadczenia prywatno-prawne, b) odpłatne i c) zawodowe

a) **za prywatno-prawne** świadczenia rzeczy lub usług uważać należy takie świadczenia, które:

1. polegają na przeniesieniu prawa własności, używania lub użytkowania rzeczy, bądź na przeniesieniu jakiegokolwiek innego prawa majątkowego, bądź wreszcie na **wykonaniu pracy lub innej usługi,** albo
2. wynikają z umowy, czyli zgodnego oświadczenia woli stron, wyrażonego na piśmie, ustnie lub przez odpowiedni sposób zachowania się, bądź też z innego tytułu prywatno-prawnego.

b) **świadczenie jest odpłatne,** gdy świadczący osiąga za nie ekwiwalent w pieniądzach lub w jakiejkolwiek innej formie.

Za prywatno-prawne, odpłatne świadczenia uważać należy w szczególności:

1. sprzedaż za gotówkę lub na kredyt, bądź zbycie drogą zamiany, wszelkiego rodzaju surowców, półwyrobów, wyrobów gotowych i innych rzeczy ruchomych i nieruchomych, nabytych, wydobytych bądź wytworzonych przez sprzedawcę;
2. wytwarzanie na zamówienie wyrobów z własnych lub powierzonych materiałów, oraz przerabianie powierzonych w tym celu rzeczy;
3. wykonywanie na zamówienie prac budowlanych, montażowych, instalacyjnych oraz innych prac i usług o charakterze przemysłowym lub rzemieślniczym;
4. udzielanie oprocentowanego kredytu oraz wykonywanie usług, mogących być przedmiotem czynności bankowych, jak: inkaso, winkulacje, udzielenie gwarancji itp.;
5. świadczenia wynikające z umów o ubezpieczenie;
6. wykonywanie usług wynikających z umów: komisu, ajencji, pośrednictwa, ekspedycji, przewozu, przechowania, zlecenia (biura informacyjne, wywiadowcze, przedsiębiorstwa powiernicze, przedsiębiorstwa strzeżenia cudzego mienia) itp. umów o świadczenie usług;
7. świadczenia przedsiębiorstw rozrywkowych, gastronomicznych, hoteli, pokojów umeblowanych, pensjonatów, biur reklamowych, buchalteryjnych, buchalteryjno - rewizyjnych, pisania podań, przepisywania na maszynach i tłumaczeń, zakładów leczniczych, zdrojowych, kąpielowych, pogrzebowych, rzeźni, chłodni itp.;
8. wynajmowanie rzeczy ruchomych, jak np. pojazdów, łodzi, koni, rowerów, filmów, książek, ubrań, aparatów zręczności itp.;
9. świadczenia adwokatów, obrońców sądowych, notariuszów, inżynierów, architektów, budowniczych, techników budowlanych, mierniczych, tłumaczów przysięgłych, rzeczoznawców, rzeczników patentowych, maklerów, lekarzy, felczerów, techników dentystycznych, położnych, kosmetyków itp. osób wykonywujących wolny zawód.

Nie podlegają jednak podatkowi czynności pisarzy hipotecznych, komorników, weterynarzy państwowych lub samorządowych itp. funkcjonariuszów publicznych, którzy pobierają bezpośrednio od stron opłaty administracyjne w imieniu i na rachunek Państwa lub innego związku publiczno-prawnego, chociażby część tych opłat stanowiła przypadające na ich rzecz wynagrodzenie. Podlegają jednak zawsze podatkowi świadczenia notariuszów.

c) **świadczenie jest zawodowe,** gdy wykonywane jest w okolicznościach, które wskazują, że zamiarem świadczącego jest wykonywać tego rodzaju świadczenia **w sposób częstotliwy,** aby mieć stąd główne lub uboczne źródło przychodu, chociażby nawet świadczenie było wykonane **jednorazowo.**

W szczególności zawodowymi będą wszelkie świadczenia wykonywane w zakresie przedsiębiorstw: handlowych, przemysłowych, górniczych, komunikacyjnych, bankowych, usługowych lub innych przedsiębiorstw zarobkowych.

Jeśli chodzi o świadczenia wykonywane w zakresie przedsiębiorstwa handlowego, to wypada podkreślić, iż prowadzenie przedsiębiorstwa handlowego nie jest równoznaczne z dokonywaniem transakcji. Każde przedsiębiorstwo może czasowo, np. w okresie stagnacji, nie dokonywać transakcyj, co jeszcze nie oznacza, iż przedsiębiorstwo to w tym okresie nie istnieje.

Za świadczenie zawodowe nie można jednak uważać **sprzedaży całego przedsiębiorstwa,** jak również sprzedaży należących do przedsiębiorstwa rzeczy nieruchomych i ruchomych, przeznaczonych do trwałego używania w tym przedsiębiorstwie (inwestycje, inwentarz). Dzieje się to dlatego, iż sprzedaż **całego przedsiębiorstwa nie jest obro-**

tem wynikającym z działalności tego przedsiębiorstwa, a co zatem, cena sprzedażna nie podlega podatkowi obrotowemu.

Dopiero sprzedaż towarów i innych rzeczy, będących z przeznaczenia przedmiotem handlowego obrotu, ma charakter świadczenia zawodowego również w tym przypadku, gdy została dokonana w okresie i w celu likwidacji przedsiębiorstwa lub w drodze egzekucji.

B. Obroty wewnętrzne

Nie podlega podatkowi obrotowemu wydanie towaru lub innej rzeczy bądź wykonanie usługi, w zamian za przekazanie sumy pieniężnej lub innej rzeczy, jeżeli czynności te mają miejsce pomiędzy dwoma organami, instytucjami lub zakładami, działającymi w imieniu i na rachunek Państwa, w stosunku do którego wspomniane organy, instytucje lub zakłady nie posiadają odrębnej osobowości prawnej. Zasada ta dotyczy również wzajemnych stosunków pomiędzy organami, instytucjami lub zakładami, należącymi do innych związków publiczno - prawnych lub osób prawa prywatnego, jeżeli te organa, instytucje lub zakłady należą do jednego i tego samego związku publiczno-prawnego lub do jednej i tej samej osoby prawa prywatnego.

C. Pojęcie świadczenia: na obszarze Państwa

Podatkowi obrotowemu podlegają omawiane wyżej świadczenia, o ile wykonywane są na obszarze Państwa. Wynika z tego, iż nie należy uważać za wykonane na obszarze Państwa świadczenia, polegającego na przesłaniu z zagranicy do Polski towaru lub udzieleniu kredytu osobie mającej w Polsce miejsce zamieszkania lub siedzibę.

Podlega jednak podatkowi obrotowemu świadczenie osoby fizycznej lub prawnej, mającej zamieszkanie lub siedzibę za granicą, gdy:

a) świadczenie wykonane jest przy pomocy utrzymywanego w Polsce zakładu, biura, składu, wytwórni, pracowni lub innego trwałego urządzenia, bądź też tylko przez znajdującego się w Polsce pełnomocnika lub pracownika albo też

b) inne, towarzyszące świadczeniu, okoliczności wskazują, iż zamieszkała za granicą osoba dysponuje znajdującą się na obszarze Polski rzeczą przed dostarczeniem jej nabywcy.

D. Skuteczność prawna świadczeń a obowiązek podatkowy

Obowiązek podatkowy istnieje niezależnie od tego, czy wykonywanie świadczeń odbywa się z zachowaniem warunków prawem przepisanych. Tak więc podlega obowiązkowi podatkowemu wykonywanie przedsiębiorstwa, zawodu lub zajęcia w sposób niezgodny z przepisami prawa, jeżeli zawierane umowy są mimo to prawnie skuteczne (np. czynności wykonywane bez przepisanej prawem koncesji itp.).

Nie podlegają jednak podatkowi czynności, pozbawione charakteru świadczeń prywatno-prawnych z tego względu, iż w ogóle nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, jako sprzeciwiające się porządkowi publicznemu, ustawie lub dobrym obyczajom (np. paserstwo, nierząd itp.).

E. Ogłoszenie upadłości a podatek obrotowy

Na skutek ogłoszenia konkursu upadły traci jedynie prawo zarządu oraz możność korzystania i rozporządzania majątkiem należącym do niego w dniu ogłoszenia upadłości, jako też nabytym w toku postępowania, nie traci natomiast prawa własności do powyższego majątku. W konsekwencji również przedsiębiorstwo, należące do upadłego, pozostaje w toku postępowania upadłościowego jego własnością i przechodzi jedynie w zarząd syndyka, o ile po ogłoszeniu konkursu nadal będzie prowadzone.

W wyniku takiego ujęcia można przyjąć tezę, iż w przypadku objęcia przez syndyka gestii przedsiębiorstwa należącego do upadłego, przedsiębiorstwo to powinno być uważane za dalszy ciąg tj. za kontynuację przedsiębiorstwa prowadzonego przed ogłoszeniem upadłości.

W tym układzie rzeczy należy uznać, iż ogłoszenie upadłości właścicielowi przedsiębiorstwa w ciągu roku podatkowego i objęcie jego gestii przez syndyka masy konkursowej powinno pozostać bez wpływu na wymiar podatku obrotowego.

Część II-ga: „Zwolnienia od podatku obrotowego" pojawi się w następnym numerze „Tygodnika".

Mgr. Z. M.

Przejmowanie przez Ministerstwo Aprowizacji i Handlu przedsiębiorstw przemysłu spożywczego już wydzierżawionych

W dzienniku Urzędowym Min. Aprowizacji i Handlu z dnia 15. 12. 46. Nr 14 pod poz. 79 ukazało się zarządzenie w sprawie przejmowania przez Ministerstwo Aprowizacji i Handlu przedsiębiorstw przemysłu spożywczego już wydzierżawionych, wydane w porozumieniu z Głównym Urzędem Tymczasowego Zarządu Państwowego.

Zarządzenie to weszło w życie z dniem 15. 12. 45. Poniżej podajemy tekst zarządzenia w pełnym brzmieniu:

Wyjaśniając przepisy art. 14 ustawy z dnia 6 maja 1945 roku o majątkach opuszczonych i porzuconych (Dz. U. R. P. Nr 17, poz. 9) zarządza się aby:

przejmowanie przez Ministerstwo w trybie art. 14 ustawy o majątkach opuszczonych i porzuconych przedsiębiorstw przemysłu spożywczego już wydzierżawionych odbywało się według następujących zasad:

§ 1. W miarę możliwości nie należy rozwiązywać przed terminem zawartych umów dzierżawy, o ile dzierżawca dopełnia warunków umowy, a odczekać do końca okresu, na który umowa była zawarta.

§ 2. O ile nie jest to możliwe i zachodzi konieczność przedterminowego rozwiązania umowy — należy wziąć pod uwagę osobę dotychczasowego dzierżawcy — jako kierownika przedsiębiorstwa (o ile dopełniał warunków umowy).

§ 3. Dzierżawcę należy uwiadomić piśmiennie o przedterminowym rozwiązaniu umowy i dać mu pewien czasokres do zlikwidowania spraw, związanych z dzierżawą (np. dwa tygodnie) oraz wyznaczyć termin, w którym nastąpi odebranie i przekazanie przedsiębiorstwa.

§ 4. Odebranie przedsiębiorstwa winno nastąpić przez komisję powołaną przez urząd wojewodzki (wydział aprowizacji i handlu. W skład komisji winni wchodzić: delegat urzędu wojewódzkiego, jako przewodniczący, delegat T. Z. P., delegat urzędu ziemskiego, wreszcie przedstawiciel właściwego Zjednoczenia z głosem doradczym. Z czynności swoich komisja spisuje protokół, który podpisuje także dzierżawca lub jego pełnomocnik.

§ 5. Komisja stwierdza stan budynków i urządzeń przedsiębiorstwa. Jeżeli dzierżawca poczynił nakłady (do wykonania których zobowiązany jest zwykle umową) komisja ustala rodzaj i koszt dokonanych nakładów. W wypadku, jeżeli nakłady te uległy zamortyzowaniu (np. przez potrącenie odpowiedniej kwoty z bieżącej tenuty dzierżawnej), Komisja ustali wysokość dokonanej już amortyzacji oraz kwoty należnej jeszcze dzierżawcy. Kwotę nie zamortyzowaną należy zwrócić dzierżawcy.

§ 6. W wypadku jeżeli do przedsiębiorstwa (np. młyna) należały jako przynależność grunta, które dzierżawca uprawiał, komisja ustali wysokość odszkodowania należnego dzierżawcy za uprawę i nie zabrane plony.

§ 7. Komisja ustali czy i jakie surowce lub gotowe wyroby obejmie Zjednoczenie, ustalając od razu w protokóle kwotę należną dzierżawcy za te przedmioty.

To samo odnosi się do inwetarza żywego lub urządzeń, które dzierżawca ma prawo zabrać, a które zechce pozostawić.

§ 8. Jeżeli dzierżawca nie dopełnił obowiązków, nałożonych na niego umową (np. nie poczynił nakładów albo spowodował szkody zawinione przez niego) — Komisja ustali wysokość tych szkód. Odpowiednia kwota ulega potrąceniu z kaucji.

§ 9. Komisja obowiązana jest stwierdzić czy wszystkie podatki i opłaty przypadające za okres dzierżawy zostały uiszczone i w razie konieczności należy zatrzymać odpowiednią kwotę z kaucji.

§ 10. Komisja ustali w jakich terminach i jaka instytucja wypłacać będzie dzierżawcom sumy ustalone przez komisję z tytułu odszkodowań.

Wojewódzka Komisja Notowania Cen

Zarządzeniem Ministra Aprowizacji i Handlu z dnia 20 listopada 1945 r., a ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Aprowizacji i Handlu w Nr 14 z dnia 15 grudnia 1945 r. powołano do życia Wojewódzką Komisję Notowania Cen. Tym samym jeden z ważnych problemów gospodarczych został rozwiązany. Komisję ustanawia się przy każdym Urzędzie Wojewódzkim i w skład tych komisyj wchodzą następujący delegaci:

Izby Rolniczej, Wydziału Aprowizacji i Handlu Urzędu Wojewódzkiego, Społem, Wojewódzkiego Zarządu Związku Samopomocy Chłopskiej, Oddziału Państwowej Centrali Handlowej i Zrzeszenia Kupiectwa prywatnego.

Do zadań Komisji należy:

a) stwierdzenie płaconych cen rolnikowi na terenie ważniejszych ośrodków podaży ziemiopłodów,
b) opracowanie sprawozdań z cen płaconych w poszczególnych miejscach podaży,
c) ustalenie i zgłaszanie na podstawie danych z poszczególnych miejsc sprzedaży cen przeciętnych dla terenu województwa.

Notowane będą ceny następujących ziemiopłodów: żyto, pszenica, jęczmień browarny, jęczmień kaszany, owies, gryka, proso, ziemniaki, groch „wiktoria", groch zielony, fasola biała, fasola kolorowa, rzepak, rzepik, siemię lniane, siemię konopne, mak biały, mak niebieski, gorczyca.

Na terenie naszego województwa ukonstytuowała się Komisja w dniu 31 stycznia 1946 r. i tym samym rozpoczęła swą działalność. W skład Komisji wchodzą po jednym delegacie wymienionych na wstępie instytucyj. Komisje powołuje i skład jej zatwierdza Wojewoda, wyznaczając na przewodniczącego delegata Wojewódzkiego Zarządu Samopomocy Chłopskiej. Obowiązki przewodniczącego sprawuje ob. Wojciech Drożdzik.

Miejsc podaży dla notowań ustalono 7 a mianowicie: 1. Ostrów, 2. Mogilno, 3. Wągrowiec, 4. Chodzież, 5. Nowy Tomyśl, 6. Leszno, 7. Kłodawa.

Notowania w Poznaniu obserwować będą delegaci Wojewódzkiej Komisji Notowania Cen, a w ustalonych punktach podaży powołano rzeczoznawców, rekrutujących się z zainteresowanych sfer kupieckich, zbożowych, spółdzielni rolniczo-handlowych i spółdzielni Samopomocy Chłopskiej.

Nie wyznaczono żadnego punktu podaży na ziemi lubuskiej, gdyż uznano teren ten chwilowo za niedojrzały do dokonywania notowań.

Po przeprowadzonych obserwacjach — tak na terenie województwa jak i w samym Poznaniu — ustali Wojewódzka Komisja Notowania Cen—przeciętne ceny za ziemiopłody objęte zarządzeniem Ministerstwa Aprowizacji. Notowania ukazywać się będą 2 razy w miesiącu i to 10-go i 26-go każdego miesiąca. Pierwsze notowanie ukaże się 10 lutego bieżącego roku.

Notowania ogłaszane będą w organie publikacyjnym Wojewódzkiego Urzędu Wydziału Aprowizacji i Handlu, t. j. w Tygodniku Gospodarczym oraz w prasie codziennej, a poza tym notowania wywieszone będą na specjalnej tablicy w Urzędzie Wojewódzkim.

W. S.

Księgi handlowe w świetle przepisów podatkowych

Uwagi wstępne

Czyniąc zadość wielokrotnie wysuwanym życzeniom szerokich rzesz czytelników, w dużej mierze zainteresowanych tak dziś ważnym zagadnieniem, jakim jest utrzymanie poprawnego stosunku księgowości do przepisów podatkowych, rozpoczynamy w niniejszym numerze „Tygodnika" cykl opracowań wyjaśniających w tym przekonaniu, iż oddamy czytelnikom odpowiednią usługę. W planie naszym leży opodatkowanie następujących przedmiotów z zakresu interesującego nas zagadnienia:

Prawidłowość i rzetelność ksiąg handlowych,
Bilansowanie, inwentaryzacja i zamknięcia rachunkowe,
System księgowości i prawidła księgowania,
Dowody i podstawy księgowania,
Remanenty i szacunek wartości remanentów,
Odpisy i wątpliwe należności,
Księgi pomocnicze, uproszczone i gospodarcze oraz zapiski,
Odpowiedzialność karna.

W rozważaniach naszych nie pominiemy będącego w fazie **projektowania —nowego Kodeksu Postępowania Podatkowego** w części, dotyczącej dowodu ksiąg handlowych i to przynajmniej w tej mierze, w jakiej ma on zamiar wprowadzić do dotychczasowych norm inowacje, które jak dotąd **dla wszystkich niemal podatników będą istotnie daleko idące.**

Ustawodawstwo w sprawach rachunkowości kupieckiej nie jest objęte jednym kompleksem prawnym, jedną ustawą, lecz uregulowane jest ono całym szeregiem przepisów, rozrzuconych w rozmaitych ustawach. Ilość tych przepisów jest bardzo znaczna; do roku 1939 np. naliczono tych przepisów prawnych ponad 30 — jednakże — uwzględniając różnorodne przepisy o księgowości dla intytucyj komunalnych, ubezpieczeń państwowych i półpaństwowych itp. oraz przepisy od roku 1935 do dnia dzisiejszego ogłoszenia — ilość tych norm prawnych jest znacznie większa.

W naszych opracowaniach rozważać będziemy sprawy rachunkowości kupieckiej z punktu widzenia podatkowego (a także i prawnego), przy czym uwzględnimy nie tylko rachunkowość kupiecką w ścisłym tego słowa znaczeniu, unormowaną przepisami kodeksu handlowego, ale także rachunkowość uproszczoną, unormowaną przepisami Ordynacji Podatkowej i rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej.

I. Ordynacja Podatkowa

Odnośne postanowienia Ordynacji Podatkowej zapewniają **szczególną ochronę** podatnikom, prowadzącym prawidłowe księgi handlowe, nie dozwalając odmiennego ustalenia podstaw wymiaru, aniżeli to wynika z tych ksiąg, jeżeli one nie zostały uznane za nieprawidłowe lub za nierzetelne.

Za **prawidłowe** uważane będą księgi, prowadzone w myśl kodeksu handlowego oraz zasad księgowości i zwyczajów handlowych, a nadto księgi handlowe uproszczone oraz księgi gospodarcze: gospodarstw wiejskich, właścicieli nieruchomości budynkowych oraz osób wykonywających wolne zawody — prowadzone według zasad, które ustala Minister Skarbu po zasięgnięciu opinii właściwych samorządów gospodarczych.

Pierwotnie jedyne przepisy, normujące zagadnienie prawidłowości ksiąg handlowych w zakresie prawa skarbowego, zawierała ustawa o podatku przemysłowym z r. 1925; przepisy te nie miały przy tym ani uzupełnień ani bliższych wyjaśnień w ówczesnym rozporządzeniu wykonawczym.

Pojęcie prawidłowości ksiąg handlowych było naonczas określane w świetle obowiązujących czterech kodeksów handlowych, które w przeważnej mierze zawierały tylko ogólnikowe przepisy. Od owego czasu jednak zaszła pod tym względem zasadnicza zmiana. Prawo skarbowe (normy postępowania podatkowego) wstąpiło na drogę regulowania tego tak ważnego zagadnienia na własnym forum, zwłaszcza wszędzie tam, gdzie prawo handlowe pozostawiło odnośne kwestie nieuregulowane.

Pierwszy wyłom zrobiło rozporządzenie Min. Skarbu z dn. 13 kwietnia 1932 r., które stworzyło system tzw. **uproszczonych ksiąg handlowych.** Rozporządzenie to nie wyszło jednak ze swą inowacją poza zakres podatku obrotowego. Dalej już posunęła tę sprawę Ordynacja Podatkowa z r. 1934, odnosząc dotyczące przepisy do wszystkich podatków, przy których księgi rachunkowe mogą być użyte jako podstawa wymiaru i do wszystkich podatników a nie do samych tylko kupców i przemysłowców.

Nowa wreszcie Ordynacja Podatkowa z r. 1936 równie jak nowe rozporządzenie wykonawcze uznaje za prawidłowe:

1. **normalne księgi handlowe,** tzw. prowadzone zgodnie z przepisami kodeksu handlowego oraz zasadami księgowości i zwyczajami handlowymi,

2. **uproszczone księgi handlowe,** prowadzone według przepisów rozporządzenia wykonawczego.

Na pierwszy rzut oka trudno dopatrzyć się w ustawie czy rozporządzeniu wykonawczym rozstrzygnięcia zagadnienia, który z istniejących systemów rachunkowości kupieckiej może być uważany za prawidłowy. Wnikliwe jednak przestudiowanie przepisów rozporządzenia o księgach uproszczonych prowadzi do wniosku, że o ile system uproszczony dopuszczalny jest tylko w przedsiębiorstwach najmniejszych i że w ogóle jego dopuszczenie oznacza ustępstwo na rzecz tej grupy podatników, to wymagania od innych, większych podatników o nierównie silniejszym potencjale ekonomicznym, muszą być wyższe. Stąd dalej wynika, że i system rachunkowości, który ma być stosowany przez te inne grupy podatników, musi oczywista zadowalać wyższe wymogi.

Do takich uprzywilejowanych przedsiębiorstw, które mogą się posługiwać systemem uproszczonym, należą wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, o ile nie są obowiązane według kodeksu handlowego lub przepisów szczególnych do prowadzenia normalnych ksiąg handlowych.

Do takiej zaś grupy, która nie może posługiwać się systemem uproszczonym, a więc musi prowadzić normalne księgi handlowe, należą np. osoby prawne, obowiązane stosowanie do postanowień kodeksu handlowego oraz przepisów specjalnych do prowadzenia rachunkowości podwójnej; do takich należą spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółdzielnie a nadto wszystkie osoby prawne według rozporządzenia normalizacyjnego z dnia 20 kwietnia 1934 r. Obowiązek prowadzenia rachunkowości podwójnej dla tych osób prawnych wynika choćby stąd, że mają one obowiązek przedkładać co roku swoim władzom nadzorczym zamknięcie rachunkowe, zawierające bilans oraz rachunek strat i zysków.

Spotykamy się dziś jeszcze często z argumentami, iż zestawienia tak bilansu, jak i rachunku strat i zysków nie wymaga bynajmniej prowadzenia systemu rachunkowości podwójnej, gdyż zestawienie tego można równie dobrze dokonać opierając się na księgach systemu pojedyńczego. Otóż wypada tu z całym naciskiem podkreślić, iż argumenty te stoją w sprzeczności z odnośnymi postanowieniami wspomnianego wyżej rozporządzenia normalizacyjnego, które wyraźnie wymagają **„bilansu** oraz **rachunku strat i zysków"** jako części składowych „zamknięcia rachunkowego".

Istnieje wprawdzie możliwość sporządzenia na podstawie zapisów księgowych systemu pojedyńczego — wykazu majątkowego oraz obliczenia strat i zysków, jednakże w istocie system ten nie zna wcale ani bilansu, ani rachunku strat i zysków, jako organicznych i integralnych części składowych księgowości; nadto, jak wspomnieliśmy, rozporządzenie normalizacyjne nie zadowala się zwykłym wykazem majątkowym ani obliczeniem strat i zysków, sporządzonym na podstawie ksiąg handlowych. Wyciągamy zatem prosty wniosek, iż „bilans oraz rachunek strat i zysków" istnieje tylko w systemie rachunkowości podwójnej, jako integralna część składowa księgi głównej, podczas gdy zestawienia majątkowe oraz obliczenie strat i zysków, sporządzone w ramach systemu pojedyńczego, niczego nie **zamyka.**

Jak to wynika z przytoczonego rozporządzenia normalizacyjnego, terminy: **bilans** oraz **rachunek strat i zysków** są określeniami wybitnie technicznymi w ścisłym tego słowa znaczeniu i jako takie znajdują wyraz w nazwach odnośnych kont księgi głównej i jako takimi też operuje kodeks handlowy a zwłaszcza rozporządzenie wykonawcze do ordynacji podatkowej; to ostatnie ściśle rozgranicza bilans oraz rachunek strat i zysków, — charakterystyczne dla systemu rachunkowości kupieckiej podwójnej — od zestawień podobnych, które mogą być sporządzone w ramach systemu pojedyńczego a nawet poza ramami jakiejkolwiek księgowości w ogóle. Tak to rozporządzenie wykonawcze nakazuje podatnikom, prowadzącym księgi handlowe (sc. normalne księgi handlowe) dołączyć do zeznania o dochodzie „zamknięcie rachunkowe, zawierające bilans na ostatni dzień roku obrotowego (dzień bilansowy), oraz rachunek strat i zysków"; podatnicy natomiast, prowadzący księgi handlowe uproszczone, powinni do zeznania o dochodzie dołączyć „zestawienie inwentarza, obliczenie strat i zysków oraz obliczenie dochodu, sporządzone według przepisanych wzorów". Wzory te zaś używają tylko określeń „zestawienie majątku i długów" lub „obliczenie strat i zysków", nie posługują się natomiast terminami technicznymi „bilans" ani „rachunek strat i zysków", charakterystycznymi w systemie rachunkowości podwójnej.

Jak widać, rozporządzenie wykonawcze do ordynacji podatkowej bardzo ściśle rozgranicza systemy podwójny i pojedyńczy, tworząc dla każdego z nich w świetle przepisów podatkowych odrębne warunki.

A teraz przypatrzmy się innej sprawie, uregulowanej przez postanowienia ordynacji podatkowej (art. 80) a mianowicie, iż księgi prowadzone **prawidłowo i rzetelnie** stanowią podstawę dla wymiaru podatku.

Zagadnienie to łączy się z poruszoną wyżej sprawą przywileju dla podatników, prowadzących księgi handlowe, odnośnie wynikającego z ksiąg a nie innego ustalenia podstaw wymiaru przez władzę skarbową i wprowadza nasze rozważania na odcinek pełnienia przez księgowość handlową **funkcji dowodowej.**

Obowiązujący kodeks handlowy uważa za **prawidłową** taką księgowość, która pod względem:

a) urządzeń buchalteryjnych (składu ksiąg, form księgowania itp.) oraz

b) poprawności zapisów w księgach jest w możności spełnić swą funkcję, tj. ujawnić stan majątku i interesy handlowe kupca.

Ordynacja podatkowa idzie dalej i stawia wymóg, by księgi, jeżeli mają stanowić bezwzględnie wiążącą podstawę wymiaru, czy też podstawę do uzyskania pewnych ulg (v. stawki w podatku obrotowym) — były prowadzone prawidłowo i **rzetelnie.** W ten sposób pojęcie prawidłowości ksiąg handlowych ograniczone zostały do materialnej poprawności rachunkowości kupieckiej i prawdziwego przedstawiania w niej wszelkich zaszłości.

Za **rzetelne** uważa ordynacja podatkowa takie księgi, które prowadzone są **zgodnie z rzeczywistością;** że definicja taka mogła i w dalszym ciągu nasuwać szereg wątpliwości o tym świadczy choćby fakt, iż była ona kilkakrotnie przedmiotem rozważań jurysdykcji. Przyczyną tego jest zapewne niezgodność różnorodnych prądów w nauce co do pojęcia rzeczywistości jako takiej; pojęcie to nie wydaje się być skrystalizowane, o czym świadczy choćby to, iż bardzo często dla ustalenia pewnej rzeczywistości a zwłaszcza należytego jej uchwycenia i oznaczenia w rachunkowości kupieckiej, powołuje się biegłych (znawców), których opinia, rzecz jasna, może być równie dobrze kwestionowana, jak opinia biegłych, powoływanych do orzekania w innych dziedzinach. Wynika stąd, iż oczywiście nader łatwo przeciętna rachunkowość może nie odpowiadać i grzeszyć przeciw omawianym postanowieniom ordynacji podatkowej.

Stąd też jurysdykcja nieraz wypowiadała się w tym kierunku, iż w przedmiocie **oceny rzetelności** ksiąg handlowych kierować się należy **zwyczajnym** znaczeniem tego wyrazu i uważać za rzetelne takie księgi, które zawierają wszystkie fakty będące przedmiotem wpisów do ksiąg i to **w całości, zgodnie z prawdą.** Wydaje się zatem, iż określenie **rzetelne** przeczy chyba intencji omawianych postanowień ordynacji podatkowej, boć przecież to **nie jest zgodne z rzeczywistością, nie musi być zaraz nierzetelne?**

2. Nowy projekt

Z uznaniem trzeba zatem podkreślić, iż bliższym dobrego rozwiązania omawianego zagadnienia jest projekt nowego kodeksu postępowania podatkowego, który za prawidłowe księgi handlowe uważa księgi, prowadzone prawidłowo zarówno pod względem formalnym (niewadliwie), jak i materialnym (rzetelnie) i równocześnie definiuje to rozszczepione niejako pojęcie prawidłowości w tym kierunku, iż:

a) prawidłowymi pod względem formalnym (niewadliwymi) są księgi, prowadzone zgodnie z zasadami prawidłowej księgowości, a

b) prawidłowymi pod względem materialnym (rzetelnymi) są księgi, prowadzone **zgodnie z prawdą.**

Nowy projekt daje sobie też łatwiej radę z określeniami „prawidłowe", „rzetelne" czy „wiarygodne" omijając kwestię doboru odpowiednich określeń interpretacyjnych przez stworzenie pomocniczej instytucji określeń negatywnych;

tak więc **nie są prawidłowymi** księgi handlowe:

1. których sposób prowadzenia i udokumentowania zapisów uniemożliwia:
   a) sprawdzenie zupełności zapisów i ich prawdziwości, tj. prawdziwego stanu całego majątku przedsiębiorstwa,
   b) ustalenie wszystkich zmian każdocześnie w tym majątku zachodzących,

c) stwierdzenie imion i nazwisk (nazw firm) oraz adresów odbiorców i dostawców przy sprzedaży (zakupie) towarów celem dalszej ich odsprzedaży lub przeróbki albo gdy te imiona, nazwiska i adresy nie odpowiadają prawdzie,

2. które wykazują rzeczową zgodność, wynikającą z porównania zapisów w nich zawartych z zasadami kalkulacji kupieckiej tego przedsiębiorstwa bądź też z rezultatami działalności innych przedsiębiorstw, chyba, że podatnik uprawdopodobni zasadność istnienia wspomnianej rzeczowej niezgodności ksiąg.

Mgr. Zygmunt Mielcarzewicz

(ciąg dalszy w następnym numerze)

Wiadomości różne i komunikaty:

Przedpłata na pożyczkę do 15 marca 1946 r.

Izba Skarbowa oraz Urzędy Skarbowe upoważnione zostały do rozkładania w indywidualnych, gospodarczo uzasadnionych przypadkach, przedpłaty na Pożyczkę Odbudowy Kraju na raty, płatne **najpóźniej** do dnia **15 marca 1946 r.**

Karty rejestracyjne w tych przypadkach wydane będą do rąk podatników dopiero po uiszczeniu ostatniej raty.

Nadużywanie godła państwowego dla celów prywatnych

Wojewódzki Wydział Aprowizacji i Handlu zwraca uwagę na to, że według obserwacyj poczynionych w sklepach handlowych i przedsiębiorstwach prywatnych stale jeszcze napotyka się wywieszone godła państwowe (orzeł biały na tle czerwonego herbu) wewnątrz wymienionych przedsiębiorstw i na wystawach sklepowych. W pierwszym okresie odbudowującej się państwowości czyniono to niewątpliwie w chęci zadokumentowania swojej polskości i z uwagi na to, pobudki te można było tolerować. Używanie jednak herbu państwowego i oznak państwowych reguluje rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach i pieczęciach. Po myśli art. 16 cytowanego rozporządzenia nie wolno pod rygorem sankcji karnej **używać godła państwowego dla celów prywatnych.**

W związku z powyższym Urząd Wojewódzki wydał zarządzenie, aby starostowie powiatowi i prezydenci miast wydzielonych spowodowali zaniechanie używania godeł państwowych w przedsiębiorstwach prywatnych i to z terminem natychmiastowym.

Jednolity plan kont

Jednolity plan kont został zatwierdzony przez Przewodniczącego Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów i Ministra Przemysłu z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1946 roku.

Wszystkie przedsiębiorstwa **pod zarządem państwowym,** w których rok operacyjny rozpoczyna się z początkiem roku kalendarzowego, mają obowiązek prowadzenia księgowości w oparciu o wspomniany plan kont. Nie dotyczy to tych przedsiębiorstw, w których rok operacyjny nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym. W tym wypadku przedsiębiorstwa do końca roku operacyjnego winny księgowość prowadzić w sposób dotychczasowy, stosując jednolity plan kont od początku nowego roku operacyjnego.

Jednolity plan kont wraz z instrukcją ukaże się w druku i zostanie rozesłany do wszystkich zakładów stojących pod zarządem państwowym.

Komunikat Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu

Dnia 13 lutego br. (środa) o godz. 11 przedpoł. na wielkiej sali posiedzeń Izby przy ul. Mickiewicza 31 odbędzie się uroczystość rozdania świadectw najlepszym absolwentom kursów zabawkarskich urządzanych przez Izbę, połączona z wystawą prac.

Komunikat Instytutu Zachodniego

Instytut Zachodni w Poznaniu, powołany do współpracy przez Główną Komisję Badania Zbrodni Niemieckich, opracowuje zagadnienie niemieckiej polityki narodowościowej na ziemiach polskich. Z tego względu zwraca się Instytut do wszystkich osób, które mogłyby podać interesujące szczegóły na ten temat, o opisanie swoich wrażeń i przesłanie opisu Instytutowi Zachodniemu, Poznań, ul. Chełmońskiego 1.

Chodzi tu głównie o ustalenie metod, którymi Niemcy posługiwali się przy wpisie na niemiecką listę narodową i jak na te metody reagował naród polski. Zabezpieczenie śladów zbrodni niemieckich jest powszechnym, obywatelskim obowiązkiem. Osoby, które nie życzą sobie, by w publikacjach zawierających naukowe opracowanie tego problemu, przytaczano ich nazwiska, uprasza się by odnośne życzenia Instytutowi zakomunikowały.

Z prasy zagranicznej

Ostatni zeszyt tygodnika „The times" (Weekly Edition z 26. 12. 45 r.) z ubiegłego roku zawiera szereg interesujących artykułów i notatek, które ilustrują nam jak wielki nacisk kładzie w chwili obecnej Wielka Brytania na rozwój swego eksportu i jak usilnie zabiega o wciągnięcie różnych rynków zbytu w orbitą swych wpływów ekonomicznych.

Celem usprawnienia i zainteresowania pracy na odcinku eksportowym, przeprowadzono ostatnio zmiany w organizacji zainteresowanych Ministerstw. Zostały też wydane zarządzenia i ustawy, które mają regulować i zacieśnić współpracę resortów związanych z zagraniczną polityką gospodarczą.

Na posiedzeniach parlamentu brytyjskiego podnosi się problem standaryzacji niektórych działów wytwórczości przemysłowej.

Brytyjski przemysł samochodowy ma być n. p. szczegółowo zbadany i przeanalizowany, gdyż okazuje się, że w stosunku do amerykańskiego pracuje zbyt drogo.

Rozmowy przeprowadzone z Towarzystwem Fabrykantów Samochodowych dały pożądany rezultat Fabrykanci zostali wezwani do wzmożonej produkcji. Z rozpoczęciem roku bieżącego znosi Ministerstwo Transportów szereg ograniczeń w dziedzinie przemysłu samochodowego, ułatwiając eksport. Produkcja ma być ograniczona jedynie do kilku typów wozów.

W pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku połowa nowo wyprodukowanych samochodów osobowych oraz jedna trzecia wozów ciężarowych ma iść na wywóz.

Zapowiada się również olbrzymi rozwój przemysłowy w Indiach. Szereg książąt hinduskich zamierza podnieść poziom życia swych poddanych i uprzemysłowić swoje kraje. Cały sztab delegatów podjął już na ten temat rozmowy z kompetentnymi czynnikami w Wielkiej Brytanii.

Planowane inwestycje pochłoną sumę 400.000.000 funtów szterlingów w ciągu najbliższych kilku lat.

Podnoszą się też głosy, że należy skorzystać z obecnie nadarzającej się wyjątkowej okazji i zająć w dziedzinie eksportu opróżnione w świecie miejsca po Niemcach i Japończykach. Czas jednak nagli, nie wolno zwlekać i nawet kosztem pewnego zaniedbania krajowego rynku w obecnej sytuacji forsować eksport.

Musimy eksportować, by żyć — oto hasło wypowiedziane ostatnio przez jednego z czołowych przedstawicieli eksportu brytyjskiego.

Wielka Brytania pragnie w handlu międzynarodowym nie tylko odzyskać pozycje, którą zajmowała przed wojną, ale usiłuje nadto powiększyć swój udział do rozmiarów o wiele jeszcze potężniejszych.

Należało by się zastanowić nad tym, czy i polskie możliwości eksportowe nie dałyby się rozwinąć i czy i nam nie wypadało by się spieszyć w zapewnieniu sobie choćby na razie tylko odpowiednich pozycyj wyjściowych w handlu międzynarodowym.

Z.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31 Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Tel. 30-80 i oddz. Kraków Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40 Konto P. K. O. — V - 4085 Cena numeru 10,— zł, prenumerata kwartalnie 100,— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a K 7670